

Polismyndigheten
Rättsavdelningen
Sektionen för rättslig styrning och stöd

Hur ska man hantera icke tillståndsgivna koranbränningar?

- En allmän sammankomst bestående i en s.k. koranbränning bör ställas in eller förbjudas och i förekommande fall upplösas med hänvisning till att sammankomsten bedöms kunna orsaka allvarliga störningar av den nationella säkerheten.
- När sammankomsten har upplösts bör polisen tillämpa PL13b § för att avvisa eller avlägsna deltagarna om syftet med beslutet (att det inte ska ske någon koranbränning) annars inte kommer uppnås.
- Ovan bedömning gäller enbart koranbränningar och inte allmänna sammankomster där det bränns andra heliga skrifter eller flaggor.

Mot bakgrund av att Polismyndigheten den 8 februari 2023 beslutat att avslå en ansökan om tillstånd att få bränna en koran, har fråga uppkommit hur Polismyndigheten ska hantera icke tillståndsgivna koranbränningar.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 29 § ordningslagen döms till böter eller fängelse högst sex månader bl.a. den som i egenskap av anordnare bryter mot kravet på tillstånd till allmän sammankomst. Det faktum att en anordnare av en allmän sammankomst inte har sökt tillstånd innebär emellertid inte att polisen har rätt att upplösa sammankomsten med stöd av 2 kap. 22 § ordningslagen. Rätten att upplösa en sammankomst enligt denna bestämmelse är förbehållen situationer då sammankomsten hålls i strid med ett avslagsförbud, en särskild föreskrift eller ett förbud.

Av 2 kap. 23 § första stycket punkt 1 ordningslagen följer att Polismyndigheten, utöver vad som sägs i 22 § ordningslagen, får upplösa en allmän sammankomst, om det uppkommer svårare oordning vid själva sammankomsten eller, som en direkt följd av den, i dess omedelbara omgivning eller om sam-

mankomsten medför avsevärd fara för de närvarande eller allvarlig störning av trafiken.

Av andra stycket samma bestämmelse följer att en allmän sammankomst för att framföra konstnärligt verk eller en offentlig tillställning också får upplösas, om sammankomsten eller tillställningen genom ljud eller på något annat sätt medför allvarlig störning av ordningen i dess omedelbara omgivning. Denna bestämmelse är i första hand avsedd att ge polisen rättsliga befogenheter att ingripa mot störande gatumusik.

Till skillnad från vad som föreskrivs i 2 kap. 22 § ordningslagen har Polismyndigheten enligt 2 kap. 23 § samma lag inte någon uttrycklig rätt att ställa in en sammankomst. Eftersom upplösning av en sammankomst får anses vara en mera ingripande åtgärd än inställande av densamma, torde enligt kommentaren till ordningslagen Polismyndigheten även med stöd av denna bestämmelse kunna ställa in en sammankomst eller tillställning

Slutligen kan nämnas att enligt 2 kap. 25 § ordningslagen får Polismyndigheten förbjuda att det hålls en allmän sammankomst, om det vid en tidigare sammankomst av samma slag uppkommit svårare oordning vid själva sammankomsten eller, som en direkt följd av den, i dess omedelbara omgivning eller om sammankomsten visat sig ha medfört avsevärd fara för de närvarande eller allvarlig störning av trafiken.

Bedömning

Polismyndigheten har efter dialog med Säkerhetspolisen den 8 februari 2023 fattat beslut om att inte ge tillstånd till en koranbränning med hänsyn till att en sådan sammankomst bedöms kunna orsaka allvarliga störningar av den nationella säkerheten. Beslutet bygger på Säkerhetspolisens bedömning att koranbränningar i sig ökat och framöver kan komma att öka, attentatshotet mot Sverige och svenska intressen på kort sikt. Bedömningen gäller bränning av koranen och inte andra heliga skrifter eller t.ex. flaggor.

Säkerhetspolisens och Polismyndighetens bedömning är för närvarande att koranbränningar inte bör tillåtas i Sverige då dessa bedöms vara hotdrivande. Denna bedömning kan givetvis komma att ändras. I sammanhanget kan det konstateras att det attentatshot som en koranbränning bedöms leda till inte påverkas av om anordnaren av en allmän sammankomst har sökt tillstånd eller inte. Att neka en anordnare som ansökt om tillstånd till en koranbränning och samtidigt tillåta en icke tillståndsgiven koranbränning, ter sig i sammanhanget motsägelsefullt och urholkar vikten av avslagsbeslutet. Det riskerar också att leda till ett ökat attentatshot mot Sverige och svenska intressen

utomlands. Polismyndigheten anser därför att myndigheten vid koranbränningar bör tillämpa en extensiv tolkning av relevanta bestämmelser i ordningslagen.

Det kan konstateras att lagstiftaren har öppnat upp för att ställa in, förbjuda och upplösa en allmän sammankomst med hänsyn till allmän ordning och säkerhet samt allvarlig störning av trafiken. Även om de relevanta bestämmelsernas ordalydelse inte är direkt applicerbara på den aktuella situationen bör Polismyndigheten, beroende på det enskilda fallet, ställa in, förbjuda eller upplösa en allmän sammankomst bestående i en koranbränning. Som grund för åtgärden bör anges att sammankomsten bedöms kunna orsaka allvarliga störningar av den nationella säkerheten.

Eftersom syftet med ett sådant beslut är att det inte ska ske någon koranbränning bör Polismyndigheten då sammankomsten har upplösts med stöd av 13 b § polislagen avvisa eller avlägsna de deltagare som deltar i koranbränningen.

Vid en bedömning av om en sådan tolkning är proportionerlig bör man ha i åtanke att en allmän sammankomst kan upplösas med hänsyn till allvarliga störningar av trafiken samt för att ingripa mot gatumusikanter.

Sofie Klahr
Jurist